

1625

2. Beh. af Forsl. i. Finantslov f. Finantsaaret fra 1. April 1877 til 31. Marts 1878.

1626

de Negler, efter hvilke det skal anvendes. Forøvrigt skal jeg med Hensyn til, hvad der blev udtalt af det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 3die Valgkreds (Dinesen), bemærke, at jeg ikke har sagt, at det var et heldigt Valg, der er gjort, men jeg har sagt, at jeg har hørt det blive almindelig udtalt, at det var et heldigt Valg. Det forandrer imidlertid aldeles ikke min Betragtning, thi det er Principet, jeg i den Henseende er imod lige over for disse Højskoler. — Jeg kommer nu til Spørmaalet om Herning Realskole, hvis Virksomhed det ærede Medlem fra Varde (Kruze) forlangte stillet frem i historisk Belysning, inden han vilde være med til at tilstede Uformuende fri Udgang dertil paa Statens Regning. En Skole skal altsaa have bestaaet et vist Antal Aar, inden Staten tør give fattige Elever Udgang til at nyde fri Undervisning der. Jeg maa erindre om, at det er ikke Skolen, der søger eller agter at modtage Understøttelse, men det er Herning Sogneraad der søger Understøttelse for fattige Børn til at komme ind i denne Skole. Det er dernæst Udvalget, der foreslaar, at dette forandres herhen, at det ikke bliver Herning Kommunalraad, der faar denne Ret — thi det bliver for lokalt — men at det bliver Skolens Bestyrelse i Forbindelse med vedkommende Sogneraad, der kommer til at tage Bestemmelse om Anvendelsen af dette Beløb til Fripladser, og at dernæst Beløbets hensigtsmæssige Anvendelse skal for hvert enkelt Tilfælde være godtgjort for den vedkommende Minister, inden Beløbet udbetales. Have de Herrer læst Betænkningen? Det lader ikke til det; jeg antager det ikke, thi det staar der. Man er nu saa overordentlig betænkelig ved, at Udvalget, samtidig med, at der anlægges en Skole paa dette Sted, ønsker, at der gives Uformuende Udgang dertil, for at de kunne indordnes i Klasser og følge med dem, der have Raad til at betale Skolepenge. Man mener derfor, at vi skulle sige: Nei, stæng kun de fattige Børn ude fra Skolen et Par Aar, indtil vi se, hvad de velhavende Børn lære i denne Skole, da er det muligt, vi tør vove 20 Kr. til en fattig Dreng i en fattig Hedeegn, hvor der ikke i mange Miles Omkreds er Tale om Noget, der høiner sig over Almueundervisningen. Jeg er meget forundret over at høre denne Betragtningssaaede, og navnlig over, hvad det ærede Medlem for Maribo Amts 4de Valgkreds (Clausen) udtalte. I hans By, Nykjøbing paa Falster, er der en Skole, som har 49 Disciple. Stats-tilskudet til denne Skole er 35,000 Kr., hvilket forligge meget

for hver Discipel giver 714 Kr. og for hver Dimittend, den har udsendt, 11,676 Kr. Medens dette Punkt paa Budgettet altsaa ikke har forundret det ærede Medlem, medens han ikke har fundet Anledning til at høre sin Stemme inod, at der af Statsmidlerne udredes 714 Kr. for hver Elev i den By, hvor han er fra, finder han det betænkeligt, at vi ville anvende en 40 Kr., altsaa en syttende til tyvende Del deraf til en fattig Elev paa den jydsk Hede (En Stemme: Det er paa Landet!). Ja, men det ærede Medlem er dog ikke bange for Landet. Jeg har villet gjøre disse Bemærkninger for at rette lidt paa de aparte Begreber, der ere komne frem angaaende dette Forhold. Det skal nu være mig overordentlig kjært at give de ærede Medlemmer de historiske Oplysninger, de forlange. Jeg har ellers været vant til, at man, naar der var et eller andet Punkt, man ikke havde faaet Oplysning om i Betænkningen — skjøndt det synes, der er meget omhyggelige Oplysninger der — har benyttet Leiligheden til at skaffe sig Bilagene til Betænkningen i de 11 Dage, Betænkningen har ligget for, thi tilvisse kunne de enkelte Medlemmer ikke forlange af os, at vi skulle skaffe dem Dette og Hint oplyst i Betænkningen. Man klager over, at den allerede nu fylder for meget ved alle de Skrivelser og Meddelelser, der findes; men dersom vi skulde tilfredsstille hvert enkelt Medlem med Hensyn til hvert enkelt Punkt, vilde der ingen Ende blive paa Historien. Nu skal jeg imidlertid med Fornøielse meddele Dem den Oplysning, at den Mand, der skal lede Undervisningen ved denne Skole, hedder Laage, er for Tiden Lærer ved Borger-skolen i Viborg, er 30 Aar gammel og fortrinlig anbefalet for gode Kundskaber, navnlig i Sprog; han har foretaget endogsaa lange Reiser i Udlandet, og kan saaledes overtage en væsentlig Del af de Sag, som høre til i en Realskole. Fremdeles skal jeg oplyse, at selve Foranstaltningen er sat i Værk af det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen), som har saa store Fortjenester af mangfoldige Spørmaals Ordning i denne hidtil forspønte Egn, og jeg tror derfor, det har været Finantsudvalget i Almindelighed en stor Glæde at kunne bevidne disse Befræbelse for Ophjælpning af denne Egn den Anekjendelse, der ligger i at tiltræde dette Forslag. Om dette har øvet den modsatte Indflydelse paa den ærede Minister, veed jeg ikke, men i Sagens Natur kan der tilvisse ikke